

Integraal Veiligheidsbeleid 2026-2029

Gemeente Eemsdelta

Voorwoord

Geachte lezer,

Voor u ligt het concept Integraal Veiligheidsbeleid van de gemeente Eemsdelta. Doel van dit beleid is om onze gemeente veiliger te maken en leefbaar te houden.

We trekken daarin twee sporen: het preventieve spoor dat erop gericht is om te voorkomen dat mensen in de criminaliteit belanden. We doen dat door middel van informatie, kennisoverdracht en samenwerking met relevante partners in onze gemeenschap zoals onder andere scholen en welzijnsorganisaties, maar ook branche organisaties.

Het andere spoor betreft repressief optreden. Onze BOA's werken nauw samen met de politie en de andere stakeholders zoals de Koninklijke Marechaussee en de Douane om bijvoorbeeld door middel van integrale controles te laten zien dat we gerichte interventies plegen en daarmee een afschrik effect hebben op (criminele) netwerken die met kwade bedoelingen proberen te acteren in onze gemeenschap. De beperking van de één is de bescherming van de ander.

Daarnaast werken we als afdeling Openbare Orde en Veiligheid van Eemsdelta goed samen met zorginstanties om mensen te helpen met onbegrepen gedrag.

Zo willen we al onze dorpen en wijken elke dag een stukje veiliger maken zodat onze gemeente een fijne plek is en blijft om te wonen, te werken en te leven. En om op te groeien. Want we doen ons werk met name om de gemeente goed door te kunnen geven aan volgende generaties.

Ben Visser
burgemeester van Eemsdelta

Inhoudsopgave

Voorwoord door burgemeester Visser	2
Inleiding	3
1. Totstandkoming	5
1.1 Beleidsterreinen	5
1.2 Evaluatie Integraal veiligheidsbeleid 2022-2025	5
1.3 Veiligheidsanalyse	7
1.4 Vastgestelde geprioriteerde veiligheidsthema's	10
2. Strategie	11
2.1 Koers	11
2.2 Uitgangspunten	11
2.3 Strategische partners en samenwerkingsverbanden	12
3. Geprioriteerde veiligheidsthema's Eemsdelta 2026-2029	14
3.1 Veilige leef- en woonomgeving	14
3.2 Jeugd en veiligheid	17
3.3 Zorg & Veiligheid	19
3.4 Digitale veiligheid	21
3.5 Ondermijning	23
4. Communicatie	26
5. Monitoring	28

Inleiding

Het Integraal Veiligheidsbeleid is richtinggevend voor het beleid en de uitvoering op het terrein van Openbare Orde en Veiligheid. Hierin worden de lokale prioriteiten, doelstellingen, uitgangspunten en ambities op het gebied van veiligheid beschreven. De regie op de lokale veiligheid ligt bij de burgemeester samen met andere veiligheidspartners zoals politie, Openbaar Ministerie en zorg- en welzijnsinstellingen.

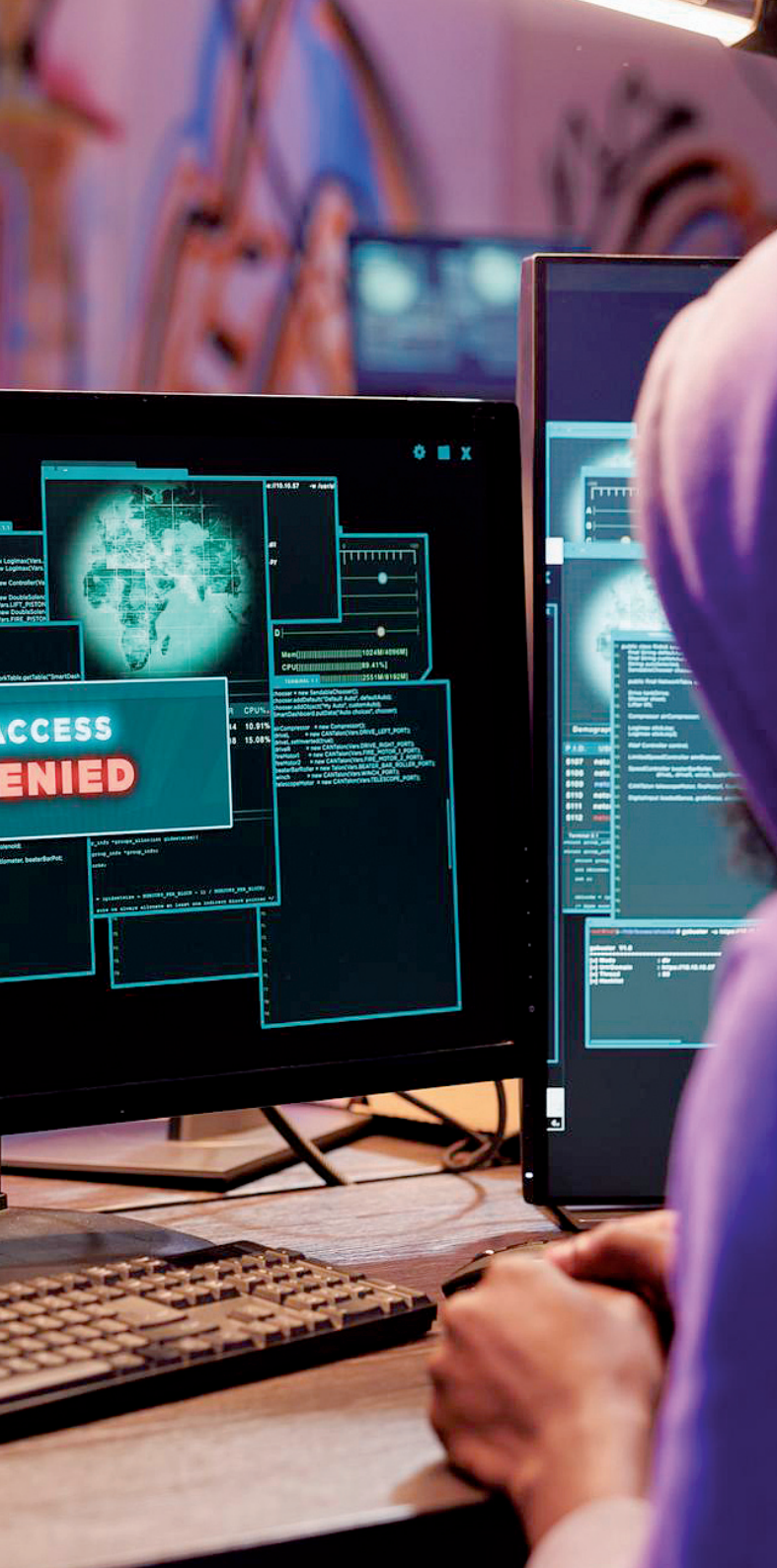
Artikel 38b Politiewet stelt dat de gemeenteraad eenmaal in de vier jaar doelen vaststelt op het terrein van de veiligheid door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie. De burgemeester is daarbij verantwoordelijk voor de handhaving van de Openbare Orde en Veiligheid en heeft daartoe het gezag over politie en brandweer (op grond van art. 172 Gemeentewet).

Het Integraal Veiligheidsbeleid behandelt niet het beleid op het gebied van Externe Veiligheid. Externe Veiligheid gaat over de risico's voor mens en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen en speelt zich voornamelijk af binnen het ruimtelijk- en milieuspoor onder de Omgevingswet. Gelet hierop wordt in 2025 ook nieuw beleid opgesteld met betrekking tot Externe Veiligheid. Dit beleid zal als bouwsteen fungeren voor de Omgevingsvisie van Eemsdelta en het uiteindelijke Omgevingsplan. Het huidige Integraal Veiligheidsbeleid loopt af. Daarom is het nodig om nieuw beleid op te stellen.

Dit beleidsstuk betreft het Integraal Veiligheidsbeleid 2026-2029. Het opstellen van dit beleidsstuk is stap voor stap gebeurt, zoals beschreven in de "startnotitie participatie Integraal Veiligheidsbeleid".

Het Integraal Veiligheidsbeleid komt mede voort uit prioriteiten die op verschillende niveaus worden vastgesteld. Voor het vaststellen van onze lokale prioriteiten hebben we, zoals benoemd in de startnotitie participatieplan Integraal Veiligheidsbeleid, het huidige integraal veiligheidsbeleid geëvalueerd en verrijkt. Daarnaast hebben we input opgehaald bij diverse stakeholders en hebben we gebruik gemaakt van bestaande beleidskaders en voorwaarden.

De vastgestelde veiligheidsprioriteiten worden verder uitgewerkt in een tweejarig uitvoeringsplan. Dit plan beschrijft welke acties we gaan uitvoeren en wie hiervoor verantwoordelijk is. Zo zorgen we ervoor dat het Integraal Veiligheidsbeleid in de praktijk goed wordt uitgevoerd en de veiligheid in de gemeente Eemsdelta wordt verbeterd.

1. Totstandkoming

1.1 Beleidsterreinen

Het integraal veiligheidsbeleid hangt nauw samen met beleidsterreinen waar ook prioriteiten worden gesteld en uitvoering wordt gegeven aan veiligheid. Deze vormen een kader die van belang is bij de totstandkoming van ons Integraal veiligheidsbeleid.

> Landelijke veiligheidsagenda 2023-2026

Op grond van artikel 18 van de Politiewet 2012 stelt de minister van Justitie en Veiligheid, ten minste eenmaal in de vier jaar de landelijke prioriteiten vast ten aanzien van de taakuitvoering van de politie. Voor de periode van 2023-2026 zijn dit de volgende prioriteiten:

- Ondernijning en georganiseerde criminaliteit
- Mensenhandel
- Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit, waaronder online seksueel kindermisbruik
- Verbinding met de samenleving en maatschappelijke onrust

> Regionaal beleidsplan

Veiligheid Noord-Nederland 2024-2027

Dit beleidsplan omschrijft de prioriteiten die Regionaal vastgesteld zijn. Voor de periode van 2024-2027 zijn dit de volgende prioriteiten:

- Maatschappelijk ongenoegen, polarisatie en radicalisering

- (Georganiseerde) ondernijningende criminaliteit
- Cyberveiligheid
- Veiligheid en Zorg

> Jaarplan Openbaar Ministerie Noord-Nederland

Hierin worden de aandachtspunten van het PNN beschreven en de prestaties n.a.v. de prioriteiten die op de veiligheidsagenda staan.

> Jaarwerkplan Politie Basisteam Ommelanden-Noord

Het jaarwerkplan beschrijft de jaarlijkse koers en lokale speerpunten van de politie. Voor 2025 zijn de lokale speerpunten:

- Het tegengaan van jonge aanwas en het inperken van jeugdoverlast
- Het opwerpen van barrières tegen de handel in verdovende middelen
- Het weerbaar tegen ondernijning maken en houden van onze zeehavens

1.2 Evaluatie Integraal veiligheidsbeleid 2022-2025

We vinden het belangrijk dat beleid wordt geëvalueerd. In samenwerking met NHL Stenden hebben studenten hieraan gewerkt in de vorm van een opdracht. Deze evaluatie biedt ons waardevolle inzichten en biedt aanbevelingen voor het nieuw op te

stellen Integraal veiligheidsbeleid. Voor het onderzoek hebben de studenten de resultaten van de inwoners-enquête 2021 gebruikt en daarnaast hebben zij het inwonerspanel en diverse ketenpartners bevroegd:

- > Politie
- > Gebiedsregisseurs gemeente Eemsdelta
- > Portefeuillehouder openbare orde en veiligheid
- > Inwonerspanel
- > Zorg & veiligheid
- > Jongerenwerk

In de gesprekken hebben de studenten aandacht besteed aan de lokale prioriteiten uit het Integraal veiligheidsbeleid 2022-2025:

- > Zorg & Veiligheid
- > Tegengaan van ondermijning
- > Regie door gemeente op veiligheid
- > Going Concern Thema's

We gaan kort in op de belangrijkste resultaten.

Ontwikkeling en samenwerking

Uit het onderzoek van de studenten blijkt dat ketenpartners de afgelopen periode als een ontwikkelingsfase hebben ervaren. Na de herindeling van de gemeente in 2021, was het essentieel om tijd en ruimte te geven aan alle partijen om hun rol en verantwoordelijkheden binnen de keten scherp te definiëren. Daarbij was er sprake van verloop binnen de afdeling OOV, waardoor nieuwe samenwerkingen ontwikkeld moesten worden. Naarmate de samenwerking zich verder ontwikkelde, werd zichtbaar dat afdelingen, waaronder OOV, beter gepositioneerd raakten binnen de keten. Dit leidde tot efficiëntere afstemming en een effectievere samenwerking. Het is van belang om deze positieve ontwikkeling door te

zetten en verder te optimaliseren. Door te blijven investeren in samenwerking en procesverbetering kunnen ketenpartners zich beter voorbereiden op toekomstige uitdagingen en kansen.

Zorg & veiligheid

Er is vooruitgang geboekt in de samenwerking en aanpak binnen dit thema. Het blijft een actueel onderwerp en verdient blijvende prioriteit. Het advies is om de samenwerking binnen de keten te blijven versterken en waar mogelijk informatie uit te wisselen.

Tegengaan van ondermijning

De aanpak van ondermijning wordt als een positieve ontwikkeling beschouwd, mede dankzij de integrale controles, het opwerpen van barrières en de effectiviteit van de preventieve strategie. De gemeente Eemsdelta heeft hierin belangrijke stappen gezet, zoals het aanstellen van een BOA ondermijning en de uitvoering van het Damoclesbeleid. Daarnaast is de samenwerking met ketenpartners verder geïntensiveerd, wat bijdraagt aan een geïntegreerde en doelgerichte aanpak. Ook wordt de betrokkenheid van meerdere afdelingen binnen de gemeente als een versterkende factor gezien, waardoor de effectiviteit en impact verder wordt vergroot. Dit draagt bij aan een structurele versterking van de aanpak van ondermijning. Ook de inwoners geven aan het belangrijk te vinden dat ondermijning aangepakt wordt.

De evaluatie bevestigt dat de huidige aanpak een positieve ontwikkeling is. Om de effectiviteit op lange termijn te waarborgen, is het essentieel dat deze strategie wordt gecontinueerd en structureel versterkt. Door verdere optimalisatie en implementatie kan de aanpak van ondermijning in gemeente Eemsdelta worden uitgebreid binnen de organisatie.

Regie door gemeente op veiligheid

Uit het onderzoek blijkt dat de gemeente steeds meer in positie komt en de regierol pakt. Dit hoeft niet opgenomen te worden als een prioriteit maar is een doorlopend proces. De ervaringen vanuit het inwoners-panel over deze regierol zijn wisselend en variëren per gebied of wijk.

Going Concern Thema's

Het huidige beleid heeft een traditioneel karakter en kan baat hebben bij modernisering. Het verwerken van actuele thema's wordt aanbevolen. Er wordt aangegeven dat het belangrijk is om rekening te houden met onverwachte veranderingen. Het domein van openbare orde en veiligheid is dynamisch en vereist flexibiliteit. Het is een voortdurend proces en hoeft derhalve niet als prioriteit in het beleid opgenomen te worden. De ketenpartners geven aan dat een goede aanpak vraagt om een goede afstemming tussen flexibiliteit en structuur.

Advies studenten

De studenten van NHL Stenden hebben naast het evalueren van het huidige Integraal Veiligheidsbeleid geadviseerd om digitale veiligheid op te nemen in het nieuwe Integraal veiligheidsbeleid. Zij geven aan dat de samenleving steeds afhankelijker wordt van digitale systemen. De online wereld biedt mogelijkheden en kansen, maar er zijn ook veiligheidsrisico's zoals de opkomst van digitale criminaliteit. De studenten geven aan dat er in de maatschappij een duidelijke verschuiving van fysieke veiligheid naar digitale veiligheid waargenomen wordt. Digitale veiligheid is daarmee zowel voor inwoners, ondernemers en overheden een belangrijk thema.

Digitale veiligheid kan een aanvulling zijn op de fysieke veiligheid en richt zich op de bescherming tegen bedreigingen in de digitale wereld. Het opnemen van digitale veiligheid in het Integraal Veiligheidsbeleid helpt de gemeente om deze risico's te minimaliseren en de weerbaarheid tegen cyberdreigingen te vergroten.

1.3 Veiligheidsanalyse

Om tot het vaststellen van prioriteiten te komen is een veiligheidsanalyse een stap in het proces. Het helpt ons om de lokale prioriteiten inzichtelijk te maken. We verrijken hiermee de evaluatie. Dit is gedaan middels diverse kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeken. Voor dit integraal veiligheidsbeleid hebben we gebruik gemaakt van:

- > Cijfers politie;
- > Inwoners;
 - Enquête
 - Gebiedskompas
 - Inwonerspanel
 - Dorpsbelangen enquête
 - Input wijkteam overleggen/deurbelsessies
- > Dashboard zicht op ondermijning;
- > Input jongerenwerk;
- > Afstemming en Input ambtelijke organisatie (zie strategie).

Cijfers politie

De cijfers van de politie laten zien dat het aantal misdrijven in gemeente Eemsdelta in 2024 afgenomen zijn ten opzichte van de voorgaande jaren. Vooral de klassieke vormen van criminaliteit zoals inbraken of diefstallen zijn afgenomen.

Misdrijf	2021	2022	2023	2024
HIC en geweld				
Diefstal/inbraak woning	72	89	61	31
Openlijk geweld tegen persoon	7	10	25	7
Bedreiging	79	77	56	57
Mishandeling	119	146	137	103
Straatroof	4	4	8	8
Overval	1	2	1	1
Vermogenscriminaliteit				
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	65	92	72	30
Diefstal van motorvoertuigen	8	11	10	3
Diefstal brom-, snor-, fietsen	82	108	132	95
Zakkenrollerij	4	3	5	1
Vernieling/zaakbeschadiging	363	276	247	250
Diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	6	7	13	7
Diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis	34	17	21	8
Winkeldiefstal	89	145	173	115
Overige thema's				
Drugshandel/bezit drugs	38	34	28	24
Bezit vuurwapens/overige wapens	25	12	20	19
Huiselijk geweld	231	249	304	250
Cybercrime	65	69	38	23
Horizontale fraude	331	232	187	237

Incident	2021	2022	2023	2024
Overlast				
Verkeersoverlast/-ongeval/overige verkeerszaken	63	67	88	103
Openlijk geweld tegen persoon	1372	1269	1280	1206
Burengerucht	190	136	109	97
Overlast door persoon met onbegrepen gedrag	385	365	371	358
Melding overlast jeugd	460	272	214	258
Overige thema's				
Geweld tegen Politie Ambtenaren (GTPA)	18	13	15	12

We zien dat het totaal van het aantal overlastmeldingen ook aan het afnemen is. De jeugdoverlast meldingen en drugsoverlast meldingen zijn in 2024 iets toegenomen ten opzichte van het voorgaande jaar. Echter als we inzoomen op de meldingen overlast jeugd dan zijn deze in 2024 aanzienlijk lager dan in 2021. Het aantal meldingen van overlast door personen met onbegrepen gedrag nemen iets af maar blijven hoog ten opzichte van het Landelijk gemiddelde (35,54% ten opzichte van 31,91%).

Inwoners

In 2023 is een inwoners enquête verspreid onder de inwoners van gemeente Eemsdelta. Bijna 29% van de inwoners heeft deze enquête ingevuld. Ook het onderwerp veiligheid is meegenomen in deze enquête. Uit de antwoorden van de inwoners kan geconcludeerd worden dat zij het belangrijk vinden dat er onder andere aandacht besteed wordt aan de volgende onderwerpen:

- > jongeren die overlast veroorzaken op straat,
- > verkeersoverlast
- > overlast door alcohol- en drugsgebruik.

Daarnaast gebruiken we de gebiedskompassen. Deze laten zien hoe een wijk of buurt ervoor staat vergeleken met het gemiddelde van de gemeente Eemsdelta. Ze geven inzicht in hoe het gaat met een wijk of buurt in 2021 en 2023 en hoe deze wijk of buurt zich heeft ontwikkeld op verschillende onderwerpen.

Datum: 14-1-2025

Periode van:

- Gehele kalenderjaar 2021
- Gehele kalenderjaar 2022
- Gehele kalenderjaar 2022
- Gehele kalenderjaar 2024

Bron: Bluespot Monitor, geselecteerd op incidenten

Gebied: Gemeente Eemsdelta

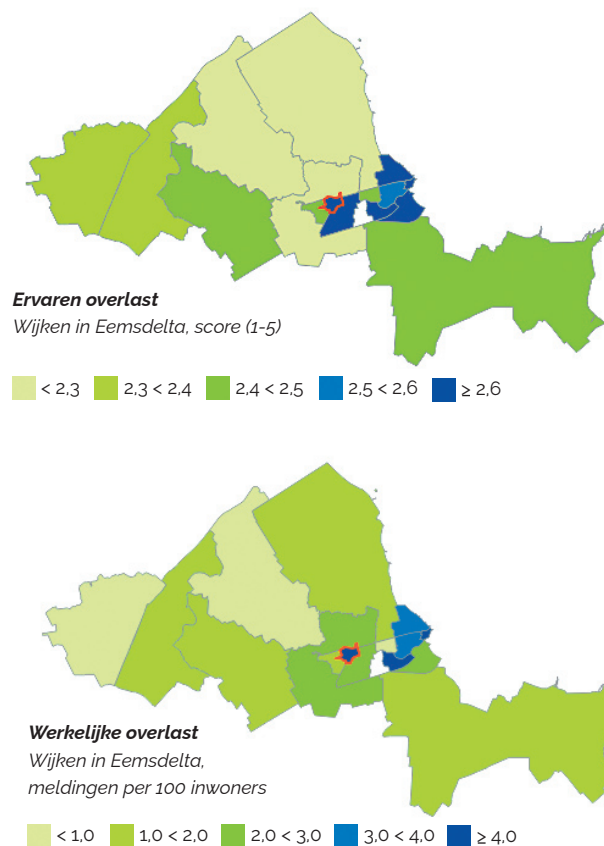
Disclaimer: De cijfers die worden verstrekt, zijn bedoeld ter algemene informatie en moeten met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Hoewel we ons inspannen om gegevens zo accuraat en volledig mogelijk te registreren, kunnen er fouten of onnauwkeurigheden optreden tijdens het proces van gegevensverzameling, verwerking of rapportage.

Veiligheid is een belangrijk onderdeel van de gebiedskompassen en biedt inzicht in de wijken en buurten waar het gevoel van onveiligheid het grootst is. Op basis van de gebiedskompassen kan geconcludeerd worden dat 79% van onze inwoners zich zelden of nooit onveilig voelt in de eigen dorp of buurt.

Bron: gebiedskompassen gemeente Eemsdelta

De wijken en buurten in gemeente Eemsdelta zijn verschillend en hebben elk hun eigen veiligheidsvraagstukken. De uitkomsten van de gebiedskompassen nemen we ook mee in ons uitvoeringsplan. Zoals hieronder te zien is geven de gebiedskompassen ons bijvoorbeeld inzicht in hoe overlast per wijk ervaren wordt en wat de daadwerkelijke cijfers van overlast zijn. De gebiedskompassen helpen ons bijvoorbeeld bij het wijkgericht werken op het thema veiligheid.

Ze dragen bij in de aanpak van ondermijning, jeugdoverlast, verkeersoverlast en overlast door personen met onbegrepen gedrag.

Het inwonerspanel heeft een aantal vragen beantwoord over veiligheid. De meeste inwoners merken weinig criminaliteit op, maar zien wel problemen bij jongeren. Ze ervaren op specifieke plekken overlast door jongeren. Volgens het panel komt dit mogelijk doordat er geen plek is waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten en er te weinig politie en BOA's aanwezig zijn. Sommige inwoners denken dat jongeren hierdoor 'kattenkwaad' uithalen en soms zelfs in de criminaliteit belanden. Ook uit gesprekken met inwoners blijkt dat als zij overlast ervaren het gaat om overlast van jongeren op straat en van hardrijders in de wijk.

Op de vraag of verdachte situaties worden gemeld bij de politie, zijn de antwoorden verdeeld. Sommige inwoners melden het niet, omdat ze denken dat het geen zin heeft, dat er toch niets mee wordt gedaan of omdat ze eerder een slechte ervaring hebben gehad.

Er zijn wijkteamoverleggen waarin verschillende organisaties samenwerken, zoals de politie, jongerenwerk, de gemeente en de GGD. Tijdens deze overleggen wordt ook veiligheid besproken. Inwoners vinden vooral de aanpak van overlast belangrijk, omdat zij daar de meeste hinder van ondervinden. De organisaties merken dat inwoners niet snel meldingen doen over onveilige situaties.

Zicht op ondermijning

Op de website www.zichtopondermijning.nl dat door overheidspartijen is ontwikkeld – is een dashboard te zien dat elke gemeente in Nederland extra inzicht geeft in de risico's op criminele fenomenen in hun eigen gemeente of regio. Samen met andere partijen versterken zij hiermee de preventieve aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Het doel van het dashboard Zicht op Ondermijning is het zichtbaar maken van patronen en opdoen van inzichten die bijdragen aan de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Het dashboard laat onder andere zien dat in gemeente Eemsdelta het percentage verdachten van een ondermijnend delict in 2021-2023 gelijk is aan het landelijke percentage.

Jongerenwerk

Jongerenwerkers geven aan dat in 2024 onder andere in Appingedam een groep jeugd voor overlast zorgde. Deze overlast bestond uit hard geluid van scooters, rommel maken, agressie en gevaarlijk rijgedrag. Het gaat hier om de oudere jeugd (18+). De jongerenwerkers geven aan dat zij in 2024 tijdens straatrondes in de gemeente Eemsdelta gemiddeld ongeveer 20 jongeren per maand hebben getroffen en gesproken.

De jongerenwerkers zien dat het gebruik van social media grote invloed heeft op de jongeren. Via deze platforms staan zij voortdurend met elkaar in contact, wat door sommigen als positief wordt ervaren. Tegelijkertijd zijn er ook negatieve kanten zoals het verspreiden van foto's, filmpjes, handel in vapes, etc.

Het jongerenwerk speelt een belangrijke rol in het ondersteunen en begeleiden van jongeren. Zij zijn naast het straatwerk en de jongerencentra ook actief op het Voortgezet Onderwijs Eemsdelta. Op school werken zij nauw samen met de school coördinatoren om preventief te handelen en vroegtijdig signalen op te vangen. Dit draagt bij aan een betere informatiepositie. De jongerenwerkers geven aan dat er vanuit het werk dat zij op straat doen een preventieve werking uitgaat. De jongerenwerkers geven aan dat een goede samenwerking binnen de keten noodzakelijk is. Een goede afstemming draagt bij aan een effectieve inzet van het jongerenwerk.

1.4 Vastgestelde geprioriteerde veiligheidsthema's

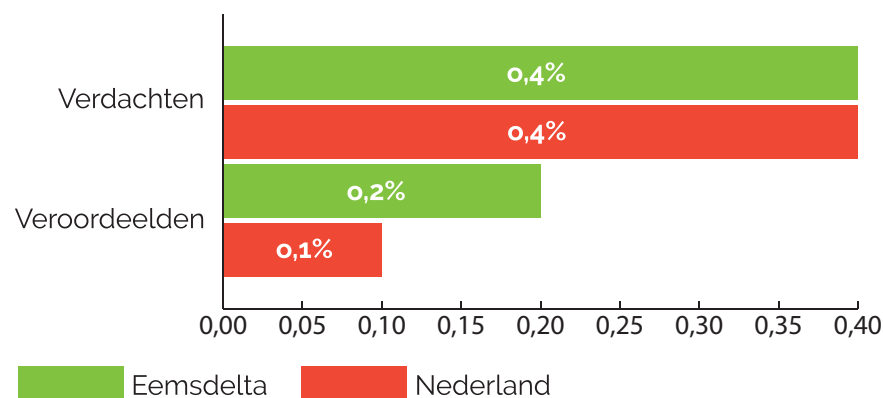
Op basis van de evaluatie van het huidige Integraal veiligheidsbeleid, de veiligheidsanalyse waarbij gebruik is gemaakt van input van verschillende ketenpartners/stakeholders en de prioriteiten op verschillende beleidsterreinen heeft de gemeente Eemsdelta voor de komende beleidsperiode de volgende geprioriteerde veiligheidsthema's vastgesteld:

1. *Veilige leef- en woonomgeving*
2. *Jeugd en veiligheid*
3. *Zorg en veiligheid*
4. *Digitale veiligheid*
5. *Ondermijning*

De doelstellingen binnen de thema's dragen bij aan de algehele missie:

De gemeente Eemsdelta heeft als missie het realiseren van een toekomstbestendig en leefbaar Eemsdelta voor alle inwoners, bedrijven, instellingen en bezoekers.

Verdachten en veroordeelden in Eemsdelta 2021-2023

Bron: Dashboard Zicht op Ondermijning

2. Strategie

In dit hoofdstuk beschrijven we de koers, welke uitgangspunten we hanteren en met wie we samenwerken.

2.1 Koers

De algehele missie/ambitie van gemeente Eemsdelta is *het realiseren van een toekomstbestendig en leefbaar Eemsdelta voor alle inwoners, bedrijven, instellingen en bezoekers*. Veiligheid levert een grote bijdrage aan deze missie. De gemeente speelt een belangrijke rol in het aansturen en coördineren van het veiligheidsbeleid. Dit zorgt ervoor dat het beleid op een goede en effectieve manier wordt uitgevoerd.

2.2 Uitgangspunten

De regie op lokale veiligheid ligt bij de gemeente. Zoals eerder aangegeven worden er landelijk en regionaal prioriteiten gesteld maar het is ook belangrijk om als gemeente te bepalen waar de komende jaren (extra) aandacht en inzet op moet plaatsvinden.

Het beleid zal zowel intern als extern breed gedragen moeten worden. Dit draagt bij aan de effectiviteit van het beleid. In de uitvoering van dit beleid zal samen met de veiligheidspartners een aanpak gekozen worden. Deze aanpak zal uitgewerkt worden in een uitvoeringsplan en draagt bij aan het behalen van de doelstellingen.

Een gezamenlijke opgave

Veiligheid is een gezamenlijke opgave binnen diverse afdelingen binnen de gemeente. Voor de totstandkoming van dit beleid hebben diverse afdelingen binnen de gemeente geparticipeerd. Afstemming is gezocht met afdelingen zoals beleid jeugd, beleid schoolpleinen, zorg & veiligheid en gebiedsregie.

Verbinding Zorg en veiligheid

Een goede verbinding met het domein zorg en veiligheid is erg belangrijk om complexe problemen aan te pakken. Veel situaties, zoals huiselijk geweld, inwoners met onbegrepen gedrag of criminaliteit, hebben zowel een zorg- als een veiligheidsaspect. Door professionals uit beide domeinen samen te brengen, kunnen problemen beter worden gesignaleerd en aangepakt. Een goede samenwerking helpt de (kwetsbare) inwoner. Ook de steeds jongere doelgroep is gebaat bij een goede verbinding. Jongeren kunnen te maken krijgen met problemen zoals psychische klachten, schooluitval, huiselijk geweld, crimineel gedrag of verslaving. De gevolgen hiervan kunnen zijn dat ze voor overlast en problemen zorgen.

Toezicht & Handhaving en APV & vergunningen

Onze toezichthouders spelen een belangrijke rol in het gemeentelijk beleid voor leefbaarheid en veiligheid. Zij houden toezicht in de gemeente, zorgen voor bestuursrechtelijke handhaving en werken mee aan opsporing. Handhavend optreden kan daarnaast een

preventief effect hebben en zo bijdragen aan een veilige en leefbare omgeving.

Binnen dit werkterrein is een goede samenwerking met de politie belangrijk. Deze samenwerking is effectief bij het aanpakken van problemen zoals woonoverlast, jeugdoverlast en ondermijning.

Daarnaast verstrekt de gemeente vergunningen en ontheffingen, waarbij openbare orde en veiligheid belangrijke toetsingscriteria zijn. Bijvoorbeeld bij evenementen beoordeelt de gemeente de aanvraag op veiligheidsrisico's en de impact op de openbare orde. Op basis daarvan worden vergunningsvoorwaarden opgesteld en helpt de gemeente om mogelijke knelpunten op te lossen.

2.3 Strategische partners en samenwerkingsverbanden

Veiligheidsbeleid en de uitvoering ervan doen we niet alleen. We werken samen met vele partners die hier een bijdrage aan leveren door de krachten te bundelen, expertise te delen en samen doelen te stellen.

Belangrijke externe partners zijn:

Nationale politie

De politie vervult een belangrijke taak als het gaat om het bevorderen van de veiligheid en het optreden tegen criminaliteit. Voor de gemeente is de politie een belangrijke samenwerkingspartner binnen het veiligheidsdomein. Een maatschappelijke ontwikkeling is dat de politie steeds vaker moet zoeken naar mogelijkheden en capaciteit.

Openbaar Ministerie

Het openbaar ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijk handhaving van de rechtsorde. Voor de gemeente is het Openbaar Ministerie een belangrijke partner, zeker waar het gaat om jeugdgroepen, georganiseerde criminaliteit en veelplegers.

Maatschappelijke partners

Gemeente Eemdelta heeft diverse maatschappelijke organisaties die een belangrijke rol spelen in de aanpak van veiligheidsvraagstukken. Cadanz en Jongerenwerk Barkema & De Haan hebben een rol

in de verbinding met onze jongeren op straat, in de jongerencentra en achter de voordeur. De wonings-tichtingen als het gaat om de aanpak van woonoverlast. Daarnaast werken we samen met de scholen in onze gemeente als het gaat om veiligheid in en rondom scholen.

Douane en Koninklijke Marchaussee

De douane en de Koninklijke Marchaussee (KMAR) vervullen een belangrijke taak als het gaat om de samenwerking in de aanpak van bijvoorbeeld mensenhandel, arbeidsuitbuiting en ondermijning in de zeehavens.

De samenwerkingsverbanden:

Zorg- en veiligheidshuis Groningen

Het zorg- en veiligheidshuis Groningen is een samenwerkingsverband dat ketenpartners verbindt. Het ondersteunt professionals in casussen waar de reguliere hulpverlening niet toereikend is. Het brengt professionals bij elkaar waar het gaat om complexe, domein overstijgende problematiek met hoge veiligheidsrisico's. Het zorg en veiligheidshuis Groningen ondersteunt ons bij de tijdige signalering en aanpak van jeugdgroepen en risicojeugd. Het coördineert de voor-, door- en nazorg van ex-gedetineerden in onze gemeente. Het ondersteunt en coördineert in de levensloopaanpak. Hierbij gaat het om inwoners die met gevaarlijk, agressief en ontwrichtend gedrag geen strafrechtelijke titel meer hebben. Deze aanpak maakt het mogelijk dat professionals zo lang als nodig is betrokken kunnen blijven.

Veiligheidsregio Groningen

De gemeente Eemsdelta valt onder de veiligheidsregio Groningen (VRG). De VRG bestaat uit de sectoren Brandweezorg, Crisisbeheersing, Risicobeheersing en Bedrijfsvoering. De VRG heeft de opdracht om op regionaal en lokaal niveau samen te werken. Om op die manier burgers beter te beschermen tegen de risico's van brand, ongevallen, rampen en crisis en om ervoor te zorgen dat zij goede hulpverlening en nazorg krijgen wanneer zij betrokken zijn bij een incident. In de meerjarenkoers 2024-2028 is beschreven welke richting de VRG de komende tijd opgaat. De VRG denkt mee over een veilige leefomgeving, monitort de risico's en denkt mee over wat inwoners zelf kunnen doen.

Regionaal Informatie en Expertise Centrum Noord-Nederland (RIEC NN)

De tien Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC's) en het Landelijk Informatie- en Expertisecentrum (LIEC) richten zich op de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Zij ondersteunen onder andere de gemeente bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit, met als doel de samenwerking tussen overheden te stimuleren en de overheid en de maatschappij weerbaarder te maken in het tegengaan van ondermijning.

3. Geprioriteerde veiligheidsthema's Eemsdelta 2026-2029

3.1 Veilige leef- en woonomgeving

Ambitie

Onze ambitie is het creëren van een veilige en veerkrachtige samenleving waarin inwoners zich gehoord en beschermd voelen. Door onze informatiepositie te vergroten, willen we proactief en effectief inspelen op veiligheidskwesties, waardoor overlast vermindert en het gevoel van veiligheid toeneemt.

Gebiedsgericht werken

Een veilige omgeving is een belangrijke voorwaarde voor een fijne en leefbare gemeente. Mensen moeten zich prettig en veilig voelen in hun eigen wijk, buurt of dorp. Toch houden veiligheidsproblemen zich niet aan grenzen. Problemen zoals overlast, criminaliteit of onveiligheidsgevoelens kunnen zich in meerdere wijken of buurten voordoen. Uit de gebiedskompassen, zoals beschreven in hoofdstuk 1, blijkt dat het veiligheidsgevoel van inwoners verschilt per wijk, buurt of dorp. In sommige gebieden voelen mensen zich veiliger dan in andere. Dit betekent dat we goed moeten kijken naar wat er in een specifiek gebied speelt en welke aanpak daar het beste bij past. Hiervoor willen we een wijkgerichte aanpak op het thema veiligheid gaan uitrollen. Hierbij zetten we onder andere jongerenwerkers gericht in en willen we de zichtbaarheid

van onze BOA's vergroten. Daarnaast gaan we in iedere wijk jaarlijks informatiebijeenkomsten organiseren met het thema veiligheid. We gaan dan met de wijkbewoners in gesprek over de zaken die spelen met betrekking tot veiligheid in de wijken. In gemeente Eemsdelta werken vier gebiedsregisseurs. Zij zijn actief op het thema leefbaarheid en zoeken in de aanpak van actuele problemen de samenwerking met bewoners, politie, boa's, OOV, woningcorporaties, sociaal team en vele anderen. We gaan onderzoeken welke kwesties er exact spelen en hoe inwoners daarbij geholpen kunnen worden. Bij opgaven die groter van aard zijn, zoals een wijkaanpak, zal dit Integraal Veiligheidsbeleid onderdeel worden van een brede aanpak. Door deze integrale aanpak wordt de leefbaarheid in de wijken vergroot, kunnen we beter inspelen op actuele problemen en verbeteren we de leefbaarheid en veiligheid in de wijken en dorpen van onze gemeente.

Overheid dichtbij

Bij het toezichthouden en handhaven van de lokale veiligheid en leefbaarheid is een onmisbare rol weggelegd voor politie en BOA's. In de openbare ruimte, een publieke ruimte die voor iedereen toegankelijk is, helpen onze BOA's met actief toezicht en handhaving. Ze worden primair ingezet voor het handhaven van overlast en kleine ergernissen die de leefbaarheid in openbare ruimtes aantasten. Als het gaat om open-

bare orde en veiligheid dan begeven we ons binnen het domein van de politie. Het domein van onze BOA's en het domein van de politie zijn met elkaar verbonden. Voor de samenwerking tussen politie en onze BOA's is een handhavingsarrangement opgesteld. Dit betreft afspraken over de wijze van die samenwerking waarbij doorlopend aandacht is voor een veilige woon- en leefomgeving en veiligheid in de wijken.

Toezicht op en handhaving van leefbaarheid en veiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid die vanuit de gedachte van één overheid wordt uitgevoerd.

Als gemeente willen we een zichtbare overheid voor onze inwoners. We vinden het belangrijk dat dezelfde boodschap afgegeven wordt. We zetten sterker in op een goede samenwerking tussen partijen. Het uitgangspunt is dat de samenwerking plaatsvindt op basis van volwaardig partnerschap, vanzelfsprekend binnen de (wettelijke) kaders van de taken en verantwoordelijkheden van zowel de politie als de BOA's.

Onze BOA's werken gebiedsgericht samen met de wijkagenten van Basisteam Ommelanden-Noord. Zij delen met elkaar de kennis en ervaring waardoor een veiligheidsvraagstuk in gezamenlijkheid opgepakt kan worden.

Overlast

Overlast komt in verschillende vormen voor. We kennen vormen van overlast als geluidsoverlast, verkeersoverlast, jeugdoverlast, overlast van mensen met onbegrepen gedrag, drugsoverlast etc. Het verschilt per persoon wanneer men overlast ervaart. Overlast heeft invloed op het gevoel van veiligheid van onze inwoners. Uit de veiligheidsanalyse blijkt dat

inwoners op specifieke plekken overlast ervaren van jongeren op straat, overlast door drugs- en drankgebruik en verkeersoverlast. De meldingsbereidheid onder inwoners is erg belangrijk voor een veilige en leefbare samenleving. Wanneer inwoners bereid zijn om overlast, criminaliteit of andere misstanden te melden, kan er sneller en effectiever op ingezet worden. We willen het belang van melden blijven benadrukken. Hiermee vergroten we onze informatiepositie en kunnen we acties gericht inzetten.

Verkeersoverlast

Uit de veiligheidsanalyse blijkt dat verkeersoverlast een van de grootste vormen van overlast is. Inwoners hebben aangegeven dat ze overlast ervaren door onder andere te hard rijdende weggebruikers op bepaalde plekken. De cijfers van de politie bevestigen dit. Verkeersoverlast kan voor onveilige situaties zorgen. Op het gebied van verkeersveiligheid werkt de gemeente samen met de BOA's, de politie, Veilig Verkeer Nederland en overige externe partners. De verdere uitwerking van het thema verkeersveiligheid vindt plaats in het verkeers- en vervoersbeleid.

Op het terrein van verkeershandhaving hebben onze BOA's recent toegevoegde bevoegdheden gekregen. De bevoegdheden die zij hebben gekregen om te handhaven op specifieke verkeersovertredingen zijn:

- > Het voeren van geen of onjuiste fietsverlichting;
- > Het negeren van rood licht door fietsers of voetgangers; Het handeld telefoongebruik door fietsers.

Deze bevoegdheden zijn nieuw en zullen in eerste aanleg in samenwerking met de politie opgepakt worden.

Weerbaarheid en veerkrachtig

In het licht van veiligheid en dreigingen van buitenaf is het essentieel dat zowel de overheid, organisaties als burgers voorbereid zijn op mogelijke incidenten en snel kunnen handelen om schade te minimaliseren. Met de strategische ligging van Eemsdelta willen we zo goed mogelijk voorbereid zijn op mogelijke dreigingen van buitenaf.

In een weerbare samenleving werken inwoners samen, helpen ze elkaar in moeilijke tijden, en staan ze sterk tegen bedreigingen zoals rampen, crises en ontwrichtende incidenten. Weerbare samenlevingen hebben vaak sterkere sociale netwerken, waardoor dergelijke incidenten sneller worden opgemerkt en aangepakt. Een weerbare samenleving moet in Eemsdelta nog verder ontwikkeld worden. We denken daarbij aan bewustwordingscampagnes, crisiscommunicatie en zelfredzaamheidstrainingen. Samen met ketenpartners zoals het Rijk, politie, veiligheidsregio en hulpverleningsinstanties willen wij toewerken naar een aantrekkelijk programma voor Eemsdelta, waarbij wij gezien de strategische ligging van Eemsdelta ook aandacht willen hebben voor de havens, het chemiecluster en het uitgestrekt landelijk gebied. Daarnaast willen we buurt- en wijkverenigingen weerbaar maken door hen voor te bereiden op mogelijke rampen, crises of incidenten. Dit kan worden bereikt door het aanbieden van informatie en trainingen zoals "Eerste Hulp Ben Jij", waarbij inwoners leren hoe ze elkaar kunnen helpen in noodsituaties. Door deze verenigingen te versterken, creëren we een netwerk van goed geïnformeerde en voorbereide burgers die snel en effectief kunnen reageren op calamiteiten.

De burgemeester is het bevoegd gezag bij rampen, crises en (dreigende) openbare ordeverstoringen. Openbare orde incidenten en crises worden steeds complexer, duren langer, zijn in toenemende mate gemeentegrens overschrijdend en er zijn steeds meer partijen bij betrokken.

De gemeente heeft samen met de brandweer, politie en de geneeskundige hulpdiensten de verantwoordelijkheid met betrekking tot het beschermen van onze inwoners tijdens noodsituaties. Een intensieve samenwerking is daarom erg belangrijk.

De Visie Brandweezorg Groningen 2030 en het Organisatieplan Brandweezorg 2023-2026 zijn aanleiding geweest om in een aantal gebieden te onderzoeken of de huidige locaties van de brandweerposten optimaal bijdragen aan brandweezorg op voldoende en evenwichtig niveau in dat gebied. Uit dit onderzoek is gebleken dat de kazerne in Delfzijl in aanmerking komt voor nieuwbouw. De brandweer heeft inmiddels een schetsontwerp gemaakt voor de nieuwe kazerne in Delfzijl. Samen met de brandweer worden er gesprekken gevoerd voor de realisatie van een nieuwe kazerne, naast de bestaande locatie, die zo optimaal mogelijk kan functioneren.

Wat gaan we hiervoor doen?

- > We gaan wijkgericht en integraal werken in de aanpak van veiligheidsvraagstukken en geven een terugkoppeling over de opvolging van signalen, waarbij preventie voorop staat maar waar repressief opgetreden wordt wanneer de situatie hierom vraagt.
- > We sluiten ons aan bij een Regio Deal om veiligheid beter te positioneren in onze wijken en dorpen.
- > We pakken de regie op in de ketensamenwerking om de gezamenlijke aanpak effectiever en doelgerichter te maken.

3.2 Jeugd en veiligheid

Ambitie

We streven ernaar om in samenwerking met onze ketenpartners en onze jongeren de jeugdoverlast op straat terug te dringen en voorkomen dat onze jongeren in het criminele circuit terechtkomen, bijvoorbeeld door middel van bewustwordingscampagnes. Gemeente Eemsdelta moet een plaats zijn waar iedereen zich thuis en veilig voelt. Jongeren verdienen een mooie toekomst.

We willen dat jongeren veilig opgroeien in onze gemeente. Een onveilig opgroei-klimaat is een voedingsbodem voor bijvoorbeeld overlast en criminaliteit. Bovendien willen we voorkomen dat jongeren dader of slachtoffer worden van criminaliteit. We willen er zijn voor onze jongeren. Dit kunnen we als gemeente niet alleen. We zoeken hierin de samenwerking met de ketenpartners in het domein jeugd en veiligheid.

Jeugdoverlast op straat

Wij vinden het belangrijk dat jongeren in een veilige omgeving op kunnen opgroeien. Jongeren testen soms grenzen en doen dat thuis, op school, maar ook in de samenleving. De straat is een belangrijke plek waar ze elkaar ontmoeten. Helaas kan dit soms overlast geven en inwoners een onveilig gevoel bezorgen. In gemeente Eemsdelta komt jeugdoverlast in verschillende perioden op specifieke plekken voor.

Door samen te werken met jongerenwerk, politie, BOA's, de scholen, Zorg & Veiligheid, Halt en VNN willen wij de overlast op straat terugdringen. Hierbij willen wij vraaggericht werken in plaats van aanbodgericht. Bovendien willen we door een goede samenwerking de vroegsignalering vergroten zodat wij op tijd in kunnen grijpen wanneer wij zien dat een jongere hulp of zorg nodig heeft.

Jonge aanwas

Bij jonge aanwas gaat het om kinderen en jongeren (t/m 23 jaar) waarbij signalen en/of risicofactoren aanwezig zijn waardoor de kansen om af te glijden in de (drugs)criminaliteit groter zijn, en waar beschermende en/of versterkende factoren minder sterk aanwezig zijn. Ook jongeren uit gemeente Eemsdelta zijn vatbaar voor ondermijnende criminele activiteiten. Dit horen en zien wij op verschillende niveaus. De jongerenwerkers zien de opkomst van jonge aanwas en ook scholen bevestigen dit beeld. We willen bewustwording creëren bij onze jongeren waardoor we de weerbaarheid van onze jongeren tegen criminele verleidingen versterken. Wij willen ze helpen om sterker in hun schoenen te staan en hen beschermen tegen criminele verleidingen. Daarom zetten we ons in om hun weerbaarheid te vergroten.

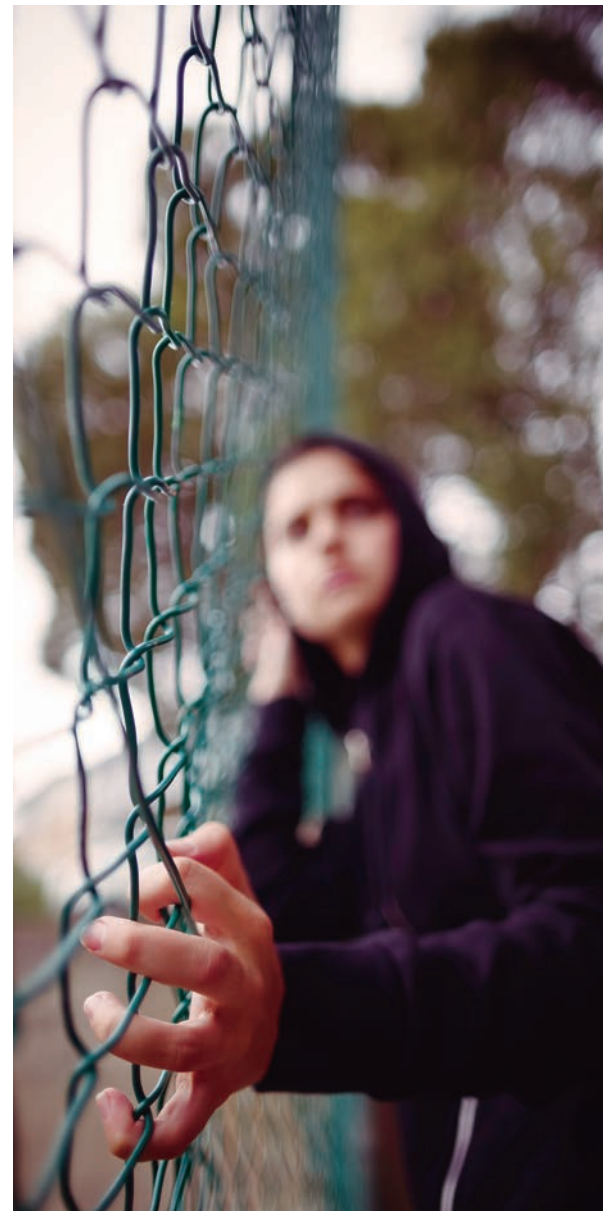
Ketensamenwerking

Binnen het domein jeugd en veiligheid werken we nauw samen met verschillende partners, zoals Verslavingszorg Noord Nederland (VNN), HALT, de leerplichtambtenaar, politie, BOA's, zorg & veiligheid, onderwijs en jongerenwerk. Deze samenwerking is heel belangrijk, omdat we samen beter kunnen inspelen op problemen en risico's bij jongeren.

De gemeente Eemsdelta heeft eind 2024 het jongerenwerk de opdracht gegeven om te onderzoeken wat jongeren nodig hebben en welke trends er spelen in verschillende wijken. Dit helpt ons om beter te begrijpen welke problemen en uitdagingen er zijn. Op basis van deze informatie kan het jongerenwerk gericht worden ingezet om jongeren zo goed mogelijk te ondersteunen.

Wat gaan we hiervoor doen?

- > We ontwikkelen en verzorgen gerichte voorlichtings- en bewustwordings sessies op scholen en in jongerencentra om jongeren te informeren en bewustwording te creëren.
- > We gaan de samenwerking met de scholen intensiveren en verbeteren door structureel kennis en signalen uit te wisselen en gezamenlijk preventieve acties op te zetten.
- > Efficiëntere inzet van jongerenwerk, daar waar het nodig is. In nauwe afstemming met onze ketenpartners, en de inzet van het preventie en Interventieteam (PIT) wordt gecontinueerd.
- > De ketensamenwerking vergroten, waar nodig schalen we op naar het Zorg- en Veiligheidshuis.

3.3 Zorg&Veiligheid

Ambitie

Onze ambitie is om door een goede samenwerking binnen het domein zorg en veiligheid maatwerk gericht op preventie te leveren aan onze (kwetsbare) inwoners waardoor we overlast en veiligheidsproblemen verminderen.

Vanuit deze ambitie zal met name worden ingezet op de volgende thema's:

1. Onbegrepen gedrag
2. Huiselijk geweld

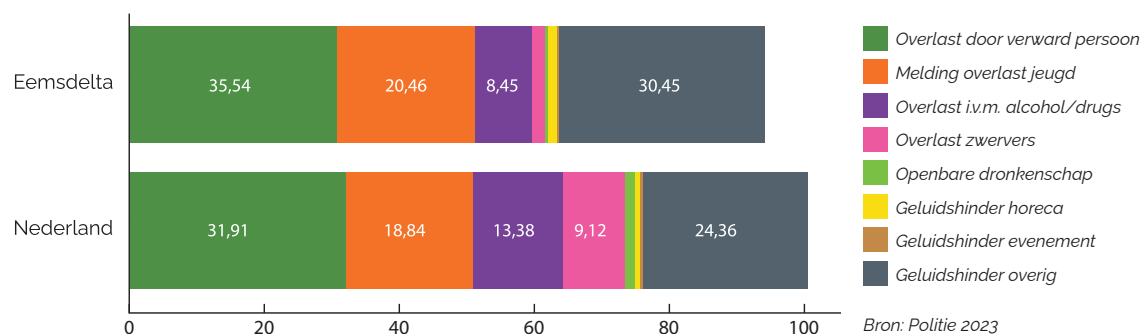
Onbegrepen gedrag

Zoals benoemd in ons Integraal veiligheidsbeleid 2022-2025 hebben Gemeenten de afgelopen jaren steeds meer (wettelijke) taken en verantwoordelijkheden gekregen voor (de regie van) zorg voor kwetsbare burgers met problemen op meerdere leefgebieden. Er wordt in toenemende mate van de gemeenten gevraagd te sturen op samenhang. Zowel in beleid als in uitvoering. De zorg voor en om onze kwetsbare inwoners en de complexiteit daarvan nemen toe. Wij zien in onze gemeente steeds meer inwoners met onbegrepen gedrag. Het aantal politiemeldingen voor de inzet op 'overlast door een verward persoon' is in meer dan 10 jaar tijd bijna verdrievoudigd van 131 geregistreerde meldingen in 2013 naar 358 geregistreerde meldingen in 2024. Vaak hebben zij psychische problemen, een verslaving,

schulden of een combinatie hiervan. Dit gedrag kan ook gepaard gaan met veiligheidsrisico's zoals ernstige overlast, gevaarlijk gedrag voor de persoon zelf of de omgeving en criminaliteit. Uit de cijfers blijkt dat de overlast van mensen met onbegrepen gedrag binnen onze gemeente gemiddeld hoger ligt dan in

Met een sterke toename van het aantal meldingen bij de politie van mensen met onbegrepen gedrag de laatste jaren is een goede verbinding en samenwerking tussen het domein Zorg en het domein Veiligheid dan ook noodzakelijk. Er moet duidelijkheid zijn over ieders taken, verantwoordelijkheden en rollen. Dit

Overlast naar soort - Eemsdelta, %

Bron: Politie 2023

Nederland. Deze kwetsbare inwoners (dreigen) de regie en de grip op hun leven te verliezen. Veel van deze situaties zorgt voor hoge inzet van de politie omdat de problematiek vaak tot uiting komt in de openbare ruimte door (woon)overlast en verstoring van de openbare orde. De oorzaken van de problemen liggen echter vaak niet op het gebied van veiligheid maar op het sociaal maatschappelijk gebied. Veel van deze inwoners hebben te maken met een opeenstapeling van problemen zoals armoede, stress, eenzaamheid, dak- of thuisloosheid, onzekere bestaanszekerheid, etc. Een gesprek met bijvoorbeeld een sociaal werker of de inzet van de GGD'er in de wijk is dan vaak een passendere vorm van ondersteuning dan politie inzet. Daar raken de domeinen zorg en veiligheid elkaar.

vraagt zowel op beleidsniveau als op uitvoeringsniveau om meer onderlinge afstemming. Door een goede onderlinge afstemming kunnen inwoners op een passende wijze ondersteund worden bij zorgvragen die zij hebben en kan tegelijkertijd de veiligheid van de inwoner en zijn omgeving behouden blijven. Ook is het belangrijk dat er draagkracht blijft in de wijken en buurten richting kwetsbare inwoners en om naar elkaar om te blijven kijken.

Op een aantal specifieke terreinen wordt er reeds veelvuldig samengewerkt. Bij complexe casuïstiek zijn veel (zorg)partijen betrokken en is een goede samenwerking erg belangrijk. We werken hierin nauw samen binnen onze gemeente en met het zorg- en veiligheidshuis Groningen.

Een betere afstemming op het gebied van zorg en veiligheid geldt niet alleen voor de gemeente Eemsdelta maar ook voor alle samenwerkingspartners en de gehele keten van zorg en veiligheid. Binnen de regio Groningen wordt steeds intensiever samengewerkt tussen de domeinen zorg en veiligheid zowel tussen de Groninger Gemeenten als met diverse belangrijke partners zoals de GGZ, verslavingszorg, politie, Veilig Thuis en het Zorg&Veiligheidshuis. De Regio Groningen doet onder andere mee aan Grip op Onbegrip, een landelijk actieprogramma gericht om de samenwerking en zorg voor mensen met onbegrepen gedrag en een hoog veiligheidsrisico goed te laten verlopen. Vanuit dit programma worden partijen ondersteunt en gemotiveerd bij de uitrol en de inbedding van het AVE model, Aanpak ter Voorkoming van Escalatie. Een model dat een soepele op- en afschaling bevordert bij complexe domein overstijgende casuïstiek en duidelijkheid geeft wie de verantwoordelijkheid heeft en bij wie de regie ligt. Ook de gemeente Eemsdelta zal in 2025 toewerken naar een pilot van dit model in de uitvoering van casuïstiek op gebied van zorg en veiligheid.

Zoals eerder vermeld is het aantal meldingen onbegrepen gedrag sterk toegenomen. We werken samen om deze inwoners toe te leiden naar passende ondersteuning. Sinds maart 2024 is er een meldpunt ingericht 'zorgen om een inwoner' waar inwoners via een meldformulier een melding kunnen doen wanneer zij zich zorgen maken om een andere inwoner. Gemiddeld ontvangen we 22 meldingen per maand waarbij het voor het overgrote deel gaat om inwoners met onbegrepen gedrag, vaak een combinatie van problemen op meerdere gebieden.

Huiselijk geweld

Wanneer we spreken over huiselijk geweld betreft dit een brede benadering van alle situaties van onveiligheid in relaties zoals bijvoorbeeld partnergeweld, ex-partnergeweld, eerwraak, kindermishandeling, ouderenmishandeling en stalking. In 2023 waren er bij Veilig Thuis 460 meldingen van huiselijk geweld en 9 huisverboden in de gemeente Eemsdelta. In 2024 zijn er 8 huisverboden opgelegd. Het gaat hierbij om 380 unieke casussen (er zijn meerdere meldingen mogelijk over dezelfde casus). Daarmee is onze gemeente na Groningen de gemeente met het meeste aantal meldingen en huisverboden. De oorzaken van huiselijk geweld zijn erg divers en vaak een combinatie van meerdere factoren zoals toegenomen spanningen door stress, life events zoals een scheiding, verlies van werk, ongeval of overlijden, verslavingen, verandering in relaties en culturele of intergenerationele verstandhoudingen. Het team Zorg & Veiligheid en het team Jeugd van gemeente Eemsdelta werken hierin samen met Veilig Thuis Groningen middels telefonische afstemming en de overdrachtstafel. Middels de overdrachtstafel worden meldingen vanuit Veilig Thuis Groningen overgedragen naar de lokale teams. In ernstige situaties en bij huisverboden is er ook altijd afstemming tussen subteam Openbare Orde en Veiligheid en subteam Zorg & Veiligheid en team Jeugd. Hiermee versterken we de aanpak van huiselijk geweld in onze gemeente, en beogen we het verbeteren van de veiligheid en het welzijn van de betrokkenen. Door meldingen en huisverboden effectief over te dragen en in samenwerking te werken, kunnen we sneller en gericht reageren op ernstige situaties. We werken aan de aanpak van huiselijk geweld in de regio samen met alle Groninger gemeenten middels

een regionaal uitvoeringsprogramma. Tevens werken we lokaal aan een visie op geweld in relaties met een bijbehorend uitvoeringsplan. Komende jaren zal de focus met betrekking tot het onderwerp Zorg&Veiligheid gericht zijn op een intensievere samenwerking en afstemming tussen de verschillende teams die zich bezighouden met zorg en veiligheid.

Wat gaan we hiervoor doen?

- > Vroeg signalering kenbaar maken en bespreken
- > Gezamenlijke verantwoordelijkheid en actie
- > Verantwoord delen van informatie tussen domeinen
- > Werken vanuit eigen expertise maar met oog voor een ander perspectief
- > Implementeren van een pilot AVE mo

3.4 Digitale veiligheid

Ambitie

Onze ambitie is om de digitale bewustwording en weerbaarheid van inwoners en ondernemers te vergroten. We brengen digitaal kwetsbare groepen in beeld, creëren bewustwording van digitale gevaren bij kinderen, stimuleren meldings- en aangiftebereidheid, en zorgen ervoor dat onze eigen digitale infrastructuur optimaal beveiligd is.

Weerbaarheid/bewustwording inwoners en ondernemers

De gedigitaliseerde samenleving brengt een hoop nieuwe risico's met zich mee. Steeds vaker worden we geconfronteerd met digitale (on)veiligheid omdat we steeds meer afhankelijk zijn geworden van de digitale technologie. Denk aan online bankieren, gebruik van DigiD etc. Cybercriminelen benutten deze kwetsbare afhankelijkheid. De digitale technologie speelt een steeds grotere rol in het leven waar misbruik van gemaakt wordt. Denk aan WhatsApp-fraude, marktplaatsfraude of digitale stalking. De impact van deze criminele activiteiten kan op de inwoners en ondernemers groot zijn, vaak schamen slachtoffers zich en doen ze ook geen aangifte. In gemeente Eemsdelta zijn vooral ouderen slachtoffer van online criminaliteit. Ook ondernemers hebben te maken met vormen van cybercrime die veel schade kunnen veroorzaken. Het is daarom belangrijk om onze inwoners bewuster en weerbaarder te maken van en tegen de risico's van de digitale wereld. We werken op dit thema samen met de digitale wijkagent van Basisteam Ommelanden-Noord.

Eigen huis op orde

Als gemeente zijn we zelf verantwoordelijk voor de digitale weerbaarheid van onze eigen organisatie. Het is belangrijk dat deze op orde is. We werken hieraan door aan te sluiten bij landelijke ontwikkelingen en bij de regionale aanpak.

Online aangejaagde ordeverstoringen

Gemeenten worden steeds vaker geconfronteerd met online aangejaagde verstoringen van de openbare orde. Het barrièremodel van het centrum voor crimi-

naliteitspreventie en veiligheid kan ons hierbij helpen. Dit model is bedoeld om de nadelige effecten van een online aangejaagde ordeverstoring voor gemeenten te verkleinen en, indien mogelijk, te voorkomen. De barrières uit het model zijn vooral gericht op social mediagebruik en daarmee een aanvulling op de fysieke interventies die bij elke ordeverstoring ingezet kunnen worden. Deze interventies zetten we in wanneer we het kunnen gebruiken.

Totaal meldingen Eemsdelta

Meldingen van online criminaliteit

> 2023: 66

> 2024: 84

Leeftijdscategorie

Bron: Politie 2023

Rijksoverheid

KEN JIJ DE BEKENDSTE INTERNEPTECHNIEKEN?

Ze doen zich voor als een ander

Ze maken misbruik van je emoties

Ze gebruiken tijdsdruk

Ze doen alsof er een noodgeval is

Ze bieden een buitenkans aan

Ze maken het persoonlijk

Ze zijn heel erg vriendelijk

Dit zijn de meest gebruikte technieken waarmee online criminelen je proberen op te lichten. Iedereen kan worden opgelicht, dus bekijk ze goed en laat je niet interneppen.

laatjenietinterneppen.nl

Laat je niet interneppen.

Check de afzender en bij twijfel: klik weg!

Wat gaan we hiervoor doen?

- > Onze inwoners en ondernemers digitaal weerbaar maken. We bieden bijvoorbeeld de game Hackshield aan. Deze maakt kinderen tussen de 8 en 12 jaar oud weerbaar tegen cybercriminaliteit.
- > In samenwerking met de digitale wijkagent onderzoeken welke vormen van digitale criminaliteit in onze gemeente voorkomen.
- > Werken aan de verbetering van informatieveiligheid en het testen van een (cyber)-crisis.
- > Gebruikmaken van het barrièremodel bij de aanpak van online aangejaagde ordeverstoringen.

3.5 Ondernijning

Ambitie

“Onze ambitie is om een weerbare en bewuste samenleving te creëren die effectief kan optreden tegen ondernijnende criminaliteit, met een sterke informatiepositie en preventieve maatregelen om criminaliteit te weren.”

Ondernijning houdt in dat de onder- en bovenwereld met elkaar verweven zijn waardoor het moeilijker is om legale en illegale activiteiten van elkaar te onderscheiden. Criminelen gebruiken burgers, bedrijven en diensten om hun illegale praktijken uit te kunnen voeren en daarmee geld te verdienen. Ondernijning leidt niet alleen tot economische schade maar ondernijnt ook het vertrouwen van burgers in publieke instellingen en de rechtstaat. Bovendien gaan deze activiteiten vaak gepaard met geweld en intimidatie, wat de algehele veiligheid in de samenleving aantast. Ondernijning is feitelijk een containerbegrip en zal in dit Integraal veiligheidsbeleid in meerdere geprioriteerde veiligheidsthema's aan bod komen. De gemeente heeft een belangrijke rol als het gaat om de aanpak van ondernijning. In het rapport “Ondernijning in de Ommelanden” van Tops en van der Torre worden factoren genoemd die een vruchtbare voedingsbodem voor georganiseerde criminaliteit kunnen vormen. Zo bleek uit de bevindingen in het rapport dat de uitgestrektheid van gemeente Eems-

delta, leegstand van gebouwen, relatieve armoede en een groeiend wantrouwen jegens de overheid gelegenheid biedt tot ondernijning. Het onderzoeksrapport toont aan dat ondernijnende criminaliteit ook in de gemeente Eemsdelta nadrukkelijk aan de orde is en een groot risico vormt voor de veiligheid. Daarnaast wordt geconcludeerd dat gemeenten buiten de stad, waaronder gemeente Eemsdelta, over te weinig capaciteit beschikken om ondernijning aan te pakken.

Om ondernijning effectief aan te kunnen pakken is een integrale aanpak noodzakelijk. Dit houdt in dat wij intensief moeten samenwerken met andere overheidsinstanties maar ook de private sector is van cruciaal belang. De komende beleidsperiode gaan we ons focussen op een drietal ambities binnen het thema ondernijning. De drie ambities zijn als volgt geformuleerd:

- > Bewustwording
- > Informatiepositie
- > Bestuurlijk instrumentarium

We stellen een uitvoeringsplan op die binnen de prioriteit ondernijnende criminaliteit gericht is op genoemde ambities.

In het uitvoeringsplan wordt aangegeven op welke wijze vorm en inhoud wordt gegeven aan genoemde ambities. Dit plan richt zich op een integrale wijk-gerichte aanpak waarbij diverse lokale partijen samenwerken om gezamenlijk een vuist te maken tegen ondernijning. Door deze gezamenlijke inspanning streven we ernaar onze wijken veiliger en leefbaarder te maken. Daarbij wordt nadrukkelijk de

verbinding gelegd met de uitkomsten van het rapport ‘Ondernijning in het Ommeland’.

Bewustwording

De weerbaarheid van ons systeem bepaalt deels hoe groot de impact is van georganiseerde criminaliteit. Daarom is het belangrijk om te werken aan bewustwording in onze samenleving. We moeten mensen bewuster maken van de gevolgen van ondernijnende criminaliteit en deze zichtbaar maken. Dit willen we bereiken met een aanpak die zich richt op specifieke wijken. In de afgelopen jaren hebben we geprobeerd om ondernijnende criminaliteit goed aan te pakken. Toch ontbrak het aan een duidelijk uitvoeringsplan en een tijdlijn om onze doelen te halen. Het rapport ‘Ondernijning in het Ommeland’ laat zien welke uitdagingen er nog liggen, zowel in onze regio als in onze gemeente. Voor onze gemeente is het belangrijk om actief en gestructureerd te werken aan de aanpak van ondernijning. We gaan preventie, handhaving en samenwerking combineren om dit probleem tegen te gaan. Alleen door deze aanpak kunnen we ondernijnende criminaliteit effectief bestrijden.

Informatiepositie

Door te werken aan bewustwording over ondernijnende criminaliteit kunnen waardevolle inzichten en signalen naar boven komen. Mensen worden zich bewuster van wat er in hun omgeving gebeurt en leren ondernijning beter herkennen. Dit levert cruciale informatie op die kan helpen om criminele netwerken te doorbreken en hun impact te verkleinen. De gemeente heeft al toegang tot veel informatie die relevant is voor het aanpakken van ondernijnende

criminaliteit. Denk hierbij aan waarnemingen van onze BOA's, meldingen van overlast, vergunningaanvragen, financiële transacties en signalen van bewoners. Toch is het belangrijk dat deze informatie op een gestructureerde en efficiënte manier wordt samengebracht. Zonder een goed overzicht blijft de aanpak versnipperd, en dat vermindert de effectiviteit van interventies. Daarnaast is samenwerking met externe partijen en ketenpartners, zoals politie, justitie, belastingdiensten, Douane en Koninklijke Marechaussee (KMAR) van groot belang. Elk van deze partijen beschikt over specifieke kennis en informatie die een waardevolle bijdrage kan leveren aan het inzicht in criminele structuren. Het opzetten van duidelijke overlegstructuren en manieren om informatie uit te wisselen, is hierin een eerste stap. Een goed samengebracht en veilig beheerd informatiebeeld maakt het mogelijk om gericht op te treden tegen ondermijnende criminaliteit. Door trends te signaleren en patronen te herkennen, kan de gemeente samen met haar partners gerichte interventies uitvoeren. Dit leidt niet alleen tot een effectievere aanpak, maar ook tot meer vertrouwen van inwoners en partners in de bestrijding van ondermijning. Gemeente Eemsdelta is aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem (M). In 2024 zijn er meer meldingen binnengekomen dan in voorgaande jaren. Dit helpt de gemeente en haar partners om ondermijning beter aan te pakken. We willen dit verder versterken en stimuleren. Met deze aanpak versterken we niet alleen onze informatiepositie, maar ook onze slagkracht om georganiseerde criminaliteit te bestrijden.

Bestuurlijk instrumentarium

Onze gemeente zet bestuurlijke maatregelen in om criminaliteit tegen te gaan. Dit betekent dat we vergunningen kunnen intrekken, panden sluiten en bepaalde partijen kunnen weren. Door een slimme combinatie van preventieve en repressieve maatregelen willen we criminelen ontmoedigen en voorkomen dat ze misbruik maken van onze gemeente. We blijven hier actief mee aan de slag. Dit betekent striktere controles, nauwere samenwerking met politie en justitie en het beter informeren van inwoners en ondernemers over hoe ze ondermijning kunnen herkennen en melden. Daarnaast kijken we naar nieuwe manieren om onze aanpak te versterken, zoals snellere gegevensuitwisseling tussen instanties en gerichte interventies op risicolocaties.

Bibob

Een van de middelen om ondermijning aan te pakken biedt de Wet Bibob. Bibob staat voor Bevordering Integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur. Het doel van de Wet Bibob is om misbruik van een vergunning (of subsidie, vastgoedovereenkomst, enz.) te voorkomen. De Wet Bibob geeft de gemeente de mogelijkheid om de achtergrond van bedrijven en personen met wie zij zakendoen te screenen, en een aanvraag te weigeren of een afgegeven vergunning (of subsidie enz.) in te trekken als er een ernstig gevaar dreigt dat een vergunning (of subsidie enz.) wordt misbruikt. Zo wordt voorkomen dat de gemeente criminele activiteiten faciliteert.

De Wet Bibob en het gemeentelijk Bibob-beleid hebben een breed toepassingsbereik. De gemeente Eemsdelta gaat de komende tijd meer gebruik maken

van dit brede toepassingsbereik (denk aan omgevingsvergunningen, subsidies en aanbestedingen). Regionale aanpak ondermijning. Door deze brede en krachtige aanpak maken we onze gemeente weerbaarder tegen criminaliteit en zorgen we voor een veilige en leefbare omgeving voor iedereen

Regionale aanpak ondermijning "De Groningse Norm"

De tien Groninger gemeenten hebben zich verenigd in een gezamenlijke aanpak ondermijning. Deze aanpak heeft als doel het creëren van een gezamenlijk basisniveau voor een weerbare overheid, een ondergrens waaraan de decentrale overheden in Groningen zich committeren, is van belang. Dit basisniveau, ofwel de Groningse norm helpt om de spreekwoordelijke dijken tegen ondermijning op te hogen en standvastig te houden. Zo voorkomen we het waterbedeffect, waarbij criminelen die geen voet aan de grond krijgen in de ene gemeente op zoek gaan naar een andere gemeente waar minder weerstand of weerbaarheid is. Door in heel Groningen actief barrières op te werpen, bijvoorbeeld door te voorkomen dat criminelen vergunningen krijgen en zo legale bedrijven gebruiken voor ondermijnende criminaliteit, dragen we bij aan een eerlijk en veilig Groningen. De Groningse norm is aanvullend op de lokale aanpak en geldt in beginsel voor twee jaar. Na deze twee jaar wordt de balans opgemaakt en zal gekeken worden naar welke toekomstige ontwikkeling nodig is.

Zeehavens

Iedere haven is uniek, maar biedt helaas ook gelegenheid voor ondermijnende criminele activiteiten. Het verstoren van ondermijnende criminele activiteiten gebeurt daarom in samenhang en afstemming met verschillende partijen. Een intensieve aanpak, duurzaam en gestructureerd, zorgt ervoor dat we ondermijning en criminaliteit in de havengebieden beter tegen kunnen gaan. Daarom is het project 'Ondermijning Groningse Zeehavens' opgezet. Dit project zetten we voort en zal verder uitgewerkt worden door de projectleider zeehavens. De ketenpartners die in dit project samenwerken zijn: Douane, KMAR, politie, gemeente het Hogeland, gemeente Eemsdelta, Groningen Seaports en het RIEC Noord-Nederland.

Het project richt zich op de volgende pijlers:

- > Optimaliseren van integrale informatiepositie;
- > Vergroten van bewustwording en weerbaarheid van onze partners;
- > Vergroten van integrale samenwerking (o.a. door middel van themagerichte actieweken (hele jaar door) en een field lab voor het oprichten van een Data Fusion Cell (lange termijn ontwikkeling);
- > Verhogen fysieke en digitale weerbaarheid (o.a. gelijkwaardig beveiligingsniveau noordelijke zeehavens (ISPS).

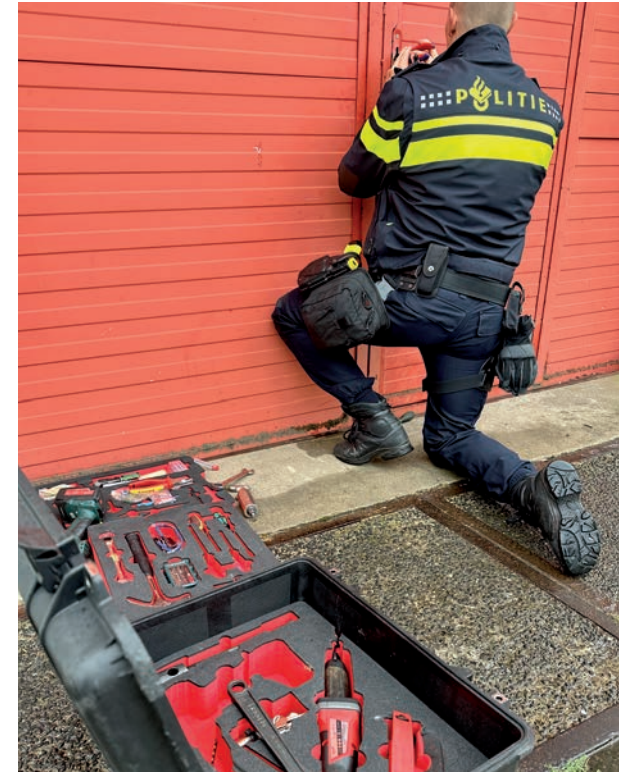
De bestuurlijke focus is vastgesteld op:

- > Georganiseerde drugscriminaliteit/drugssmokkel;
- > Financieel-economische criminaliteit (witwassen);
- > Mensenhandel en mensensmokkel.

Middels een uitvoeringsplan gaat uitvoering worden gegeven aan de pijlers van het project.

Wat gaan we hiervoor doen?

- > We stellen een tweejarig uitvoeringsplan op en geven uitvoering aan dit plan
- > We sluiten ons aan bij een RegioDeal om veiligheid beter te positioneren in onze wijken en dorpen
- > We leveren een actieve bijdrage aan de provinciale samenwerking op het gebied van ondermijning
- > We brengen signalen samen en benaderen deze vanuit een integrale aanpak

4. Communicatie

Een effectief integraal veiligheidsbeleid vereist een doordachte communicatiestrategie. Goede communicatie zorgt ervoor dat inwoners, ondernemers, hulpdiensten en andere belanghebbenden goed geïnformeerd zijn en actief kunnen bijdragen aan een veilige leefomgeving. Dit hoofdstuk beschrijft hoe de communicatie moet worden ingericht, uitgevoerd en afgestemd op de verschillende doelgroepen binnen het veiligheidsbeleid. Het is belangrijk dat er duidelijke keuzes moeten worden gemaakt over **wat** wordt gecommuniceerd, **wie** welke rol heeft en **hoe** de boodschap het beste kan worden overgebracht.

Doelstellingen van communicatie in veiligheidsbeleid

De communicatie binnen het veiligheidsbeleid heeft de volgende hoofddoelen:

- > **Informeren:** Zorgen dat inwoners en organisaties op de hoogte zijn van veiligheidsrisico's, maatregelen en preventieve acties.
- > **Bewustwording creëren:** Stimuleren dat inwoners en ondernemers zich actief bezighouden met veiligheid.
- > **Betrokkenheid vergroten:** Het bevorderen van samenwerking tussen burgers, bedrijven, hulpdiensten en gemeentelijke instanties.
- > **Crisiscommunicatie opbouwen:** Structuren en protocollen ontwikkelen om effectief te kunnen handelen bij calamiteiten.

Concrete stappen en structuur aanbrengen

Gemeente Eemsdelta zet in op een gerichte communicatiestrategie die onder andere bijdraagt aan het vergroten van de weerbaarheid van inwoners, het tegengaan van ondermijning en het voorkomen van risicogedrag onder jongeren. Het is belangrijk om daarom structuur aan te brengen in veiligheidscommunicatie. De grootste opgave ligt in het creëren van bewustwording: inwoners, ondernemers en jongeren moeten signalen van bijvoorbeeld ondermijning en criminaliteit leren herkennen en weten hoe te handelen.

Intern is het essentieel dat alle betrokken afdelingen beschikken over eenduidige concrete stappen en hun rol kennen in de communicatie rondom veiligheid. Extern kan worden ingezet op laagdrempelige, herkenbare en doelgroepgerichte communicatie via bestaande netwerken, lokale partners en (digitale) publiekscampagnes. Door structurele afstemming en communicatie in te bedden in bestaande werkprocessen en wijkgericht te werken, kan de gemeente organisatiebreed en duurzaam bijdragen aan een veilige en weerbare gemeenschap.

Doelgroepen en communicatiemiddelen

Verschillende doelgroepen vragen om een op maat gemaakte aanpak. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste doelgroepen en bijbehorende communicatiemiddelen:

Inwoners

Acties:

- > Campagnes over preventie (inbraak, brandveiligheid, verkeersveiligheid).
- > Informatiebijeenkomsten en burgerparticipatie.
- > Gebruik van sociale media en gemeentelijke website.
- > Nieuwsbrieven en huis-aan-huispublicaties.

Ondernemers en organisaties

Acties:

- > Voorlichtingsbijeenkomsten over bedrijfshulpverlening en veiligheidsmaatregelen.
- > Samenwerkingen met brancheverenigingen en ondernemersverenigingen.
- > Online platforms met richtlijnen en controlelijsten.

Hulpdiensten en ketenpartners

Acties:

- > Regelmatige afstemming en overleg via werkgroepen.
- > Trainings- en oefenscenario's.
- > Delen van protocollen en werkwijzen via een digitale omgeving.

Crisiscommunicatie opbouwen

Binnen gemeente Eemsdelta is crisiscommunicatie nog niet volledig belegd. Hier gaan we aan werken. De volgende stappen helpen ons bij het opzetten van een basisstructuur:

- > **Breng risico's in kaart:** Welke noodsituaties kunnen zich voordoen in de gemeente?
- > **Stel een crisisteam samen:** Wijs een team aan dat verantwoordelijk is voor crisiscommunicatie.
- > **Ontwikkel standaardboodschappen:** Maak vooraf communicatiesjablonen voor verschillende crisissituaties.
- > **Bepaal communicatielijnen:** Wie communiceert met wie en via welke kanalen?
- > **Test de crisisaanpak:** Organiseer een oefening om te controleren of de communicatie goed verloopt.
- > **Evalueer en verbeter:** Werk het crisiscommunicatieplan regelmatig bij op basis van ervaringen en nieuwe risico's.

Door deze taken helder vast te leggen en regelmatig te evalueren, blijft de communicatiestrategie een stevig onderdeel van het veiligheidsbeleid.

Binnen de gemeente Eemsdelta moet het Integraal Veiligheidsbeleid meer gaan leven. Daarom is het belangrijk om communicatie als goed in te richten. Door duidelijke boodschappen te formuleren, doelgroepen effectief te benaderen en communicatiekanalen slim in te zetten, kan de betrokkenheid en veiligheid binnen de gemeente Eemsdelta aanzienlijk worden verbeterd.

Daarnaast is het cruciaal om crisiscommunicatie op te bouwen, zelfs als hier nog geen ervaring mee is. Door een basisstructuur op te zetten en regelmatig te oefenen, wordt de gemeente beter voorbereid op noodsituaties en kan er bij een crisis snel en doeltreffend worden gehandeld.

5. Monitoring

Het Integraal Veiligheidsbeleid wordt vastgesteld voor de jaren 2026-2029. Dit beleid biedt een strategisch kader voor het opstellen van een tweejaarlijks uitvoeringsplan. Dit uitvoeringsplan bevat concrete acties, doelen en maatregelen die voortvloeien uit dit beleid. Gedurende de looptijd van deze plannen wordt de voortgang gemonitord. Het college stelt het uitvoeringsplan vast en we informeren de raad over de uitkomsten.

We gaan dit beleid evalueren en waar nodig wordt bijgestuurd op thema's en/of ingezet op acute veiligheidsproblemen.

Integraal Veiligheidsbeleid 2026-2029

Het voorliggende handboek is opgesteld door
een beleidsadviseur Openbare Orde & Veiligheid
van gemeente Eemsdelta

